9M607155
3.12.2007

Vapo Oy

Sievin Säilynnevan kasvillisuusselvitys

Competence. Service. Solutions.

Sisältö

1 JOHDANTO 1

2 SÄILYNNEVAN SUOTYYPIT JA KASVILLISUUS 1

3 MAISEMA- JA VIRKISTYSARVOT 3

4 HUOMIONARVOISET ELINYMPÄRISTÖT, UHANALAISET LAJIT JA SUOJELUALUEET 3

5 JOHTOPÄÄTÖKSET 3

6 KIRJALLISUUS 3

Liitteet

Liite 1	Säilynnevan sijainti
Liite 2	Suotyypit ja valokuvien ottoalueet
Liite 3	Valokuvia selvitysalueelta
Liite 4	Säilynnevan kasvilajistoa

Pöyry Environment Oy

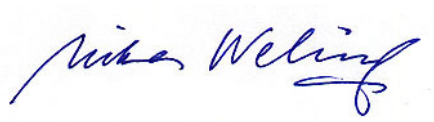

FM Mika Welling

Yhteystiedot
Itkonniementie 13 B
70500 KUOPIO
puh. (017) 5855 750
sähköposti etunimi.sukunimi@poyry.com

Copyright © Pöyry Environment Oy

Kaikki oikeudet pidätetään Tätä asiakirjaa tai osaa siitä ei saa kopioida tai jäljentää missään muodossa ilman Pöyry Environment Oy:n antamaa kirjallista lupaa.

1 JOHDANTO

Sievin Säilynnevalle ollaan suunnittelemassa turvetuotantoa. Kasvillisuusselvitysalueen pinta-ala oli 126 ha. Alue koostuu kahdesta palasta, jotka ovat pääosin metsäojitettuja. Alueiden keskellä on hieman ojittamatonta aluetta. Säilynnevalle tehtiin maastokäynti 1.8.2007.

Suomen suoaluejaossa Säilynneva sijoittuu Pohjanmaan-Kainuun aapasuoalueen länsiosaan. Vyöhykkeessä esiintyy erityisen runsaina välipintaisia, lyhytkortisia aapasoita. Laajojen aapasoiden esiintymistä suosii Pohjanmaan ja Suomenselän alueiden tasaisuus. Kasvukauden pituus on alueella neljästä viiteen kuukautta. Suhteellisen vaatimattomasta kevättulvasta johtuen suot ovat kuivahkoja. Rimpisyys ja jänteisyys ovat yleensä heikosti kehittyneitä. Avosoiden osuus on huomattava, erityisesti alueelle ovat luonteenomaisia *Sphagnum papillosum* (kalvakkarahkasammal) –valtaiset kalvakkanevat. Soiden reunoilla esiintyy lähinnä tupasvilla-, pallosara- ja nevarämeitä (Kalliola 1973, Eurola 1999).

Suo sijoittuu Kalajoen vesistöalueella Sievin alueelle (53.093), jonka valuma-alueen pinta-ala alaosalla on 742,26 km^2. Suon läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita.

2 SÄILYNNEVAN SUOTYYPIT JA KASVILLISUUS

Selvitysalueen kuvaukset on esitetty alueina A-I. Kohteiden sijainti ja suotyypit on esitetty liitteessä 2 sekä valokuvia liitteessä 3.

Alue A

Tien vierestä ojitettua, kuivahtanutta muuttumaa (Mu), lähes turvekangasta. Ojat lähes umpeenkasvaneet. Puusto 8-11 m mäntyä. Paikoin tupasvilla- ja pallosararämettä (liite 2 ja 3, kuva 1).

Alue B

Avosuon länsireunassa kanervarahkarämettä (liite 2 ja 3, kuva 2). Avosuo on reunoiltaan mätäs- ja välipintaista lyhytkorsinevan ja rahkarämeen mosaiikkia sekä niiden välisiä pieniä rimpilampareita. Lajistossa jokasuonrahkasammal (*Sphagnum angustifolium*), ruskorahkasammal (*Sphagnum fuscum*), punarahkasammal (*Sphagnum magellanicum*), kalvakkarahkasammal (*Sphagnum papillosum*), tupasluikka (*Trichophorum cespitosum*), raate (*Menyanthes trifoliata*), suokukka (*Andromeda polifolia*), valkopiirtoheinä (*Rhynchospora alba*). Avosuon keskiosa on lähinnä rimpilettonevaa (RiLN), jossa lajistoon tulevat meso-eutrofiaa ilmentävinä lajeina siniheinä (*Molinia caerulea*), äimäsara (*Carex dioica*), mähkä (*Selaginella selaginoides*), rimpivesiherne (*Utricularia intermedia*) ja kultasirppisammal (*Loeskypnum badium*). Lisäksi alueelta löytyi punakämmekkä (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *incarnata*), joka on Pohjanmaalla alueellisesti uhanalainen laji (RT).

Avosuon eteläosien jänteet ovat lähinnä nevarämettä (MeNRä) sekä näiden välistä rimpinevaa (liite 2 ja 3, kuva 3). Suolla on puustona 1-4 m mäntyä kohtuullisesti.

Alue C

Avosuo-osaltaan luhtaista suursaranevaa. Lajistossa jouhi- ja pullosara (*Carex lasiocarpa*, *Carex rostrata*), rahkasara (*Carex pauciflora*), mutasara (*Carex limosa*), järvikorte (*Equisetum fluviatile*), raate, suokukka, kalvakkarahkasammal, jokasuonrahkasammal, haprarahkasammal (*Sphagnum riparium*), kuljunrahkasammal (*Sphagnum cuspidatum*) ja hetesirppisammal (*Warnstorfia exannulata*). Avosuon eteläpuolella oleva metsä on kuusettumassa olevaa männikköä, jossa puustona 13-16 m mäntyä ja aliskasvuskuusia. Reunaojat ovat lähes umpeenkasvaneet.

Avosuon itäreunassa pieni lampi on umpeenkasvanut, suo on väli- ja rimpipintaista luhtanevaa ja paikoin suursaranevaa (LuSN). Lajistossa järviruoko, luhtakuusio (*Pedicularis palustris*), raate, jouhi-, pullo- ja rahkasara, haprarahkasammal, jokasuonrahkasammal, kalvakkarahkasammal, kuljunrahkasammalia (*Sphagnum cuspidata*-ryhmä). Ojitusalueen läheisyydessä lisäksi mesotrofiaa ilmentävänä maariankämmekkä (*Dactylorhiza maculata*).

Avosuon ja ojitusalueen reuna variksenmarjarahkarämettä sekä lyhytkorsirämettä ja ojien reunalla vaivaiskoivurämettä. Itse ojitusalue on muuttumaa (Mu).

Alue D

Tien länsipuolen ojitusalue on puustoista rämemuuttumaa (Mu). Ojien varsilla lajistossa yleisesti järviruokoa (*Phragmites australis*), katajaa (*Juniperus communis*), juolukkaa (*Vaccinium uliginosum*), vaivaiskoivua (*Betula nana*), metsäsammalia ja heiniä yleisesti (liite 2 ja 3, kuva 5).

Avosuon reunassa vaihettuu mesotrofiseksi lyhytkorsirämeeksi (MeLkR), jonka lajistossa valkopiirtoheinä, siniheinä, mähkä, rimpivesiherne, järviruoko sekä pohjakerroksessa kalvakkarahka- ja paakkurahkasammal sekä keräpäärahkasammal (*Sphagnum subsecundum*).

Alue E

Avosuon kaakkoisosa on mesotrofista suursaranevaa ja rimpinevaa (MeSN, MeRiN), jonka lajistoa ovat jouhi- ja pullosara, rahkasara, siniheinä, valkopiirtoheinä, järvikorte, raate, rimpivesiherne, vaivaiskoivu, tupasvilla (*Eriophorum vaginatum*) ja tupasluikka (liite 2 ja 3, kuva 6).

Alue F

Avosuon itäreuna on ojitusalueen reunasta tupasvillarämettä (TR), rahkoittuvaa lyhytkortista nevarämettä sekä siellä täällä suursaraisia nevalaikkuja (SN). Avosuon keskiosat ovat rimpinevaa ja mesotrofista lyhytkorsinevaa (liite 2 ja 3, kuvat 7-8). Rimmikon pohjoispuoli on mesotrofista suursaranevaa, joka vaihettuu ojitusalueen reunassa lyhytkorsirämeeksi.

Alue G

Avosuon pohjoispuolella oleva ojitusalue on eteläosastaan puustoista muuttumaa (liite 2 ja 3, kuva 9). Ojitusalueen pohjoisosat ovat 3-6 m mäntyä kasvavaa tupasvillarämettä (liite 2 ja 3, kuva 10).

Alue H

Suon länsiosan ojitusalue avosuon reunasta mesotrofista lyhytkorsinevaa ja nevarämettä, reunoiltaan rahkoittuvaa. Suon reunasta kulkee ojitusalueelle moottorikelkkareitti (liite 2 ja 3, kuva 11).

Itse ojitusalue on puustoista, kuivahtanutta muuttumaa, jossa puusto 9-12 m mäntyä ja aliskasvuskoivua. Ojitusalue jatkuu selvitysalueen länsireunassa myös muuttumana.

Alue I

Selvitysalueen itäisempi osa-alue on eteläpään ojitusalueeltaan mänty-koivupuustoista rämettä. Avosuo on reunaltaan lähinnä lettorämettä, jonka lajistoa ovat siniheinä, valkopiirtoheinä, tupasvilla, mähkä, tupasluikka, kalvakkarahkasammal. Keskemmällä mätäspinnoilla katajaa ja pohjakerroksessa kultasirppisammalta. Pieniä rimpilampareita on siellä täällä, jolloin suotyyppi

on lähinnä rimpilettonevaa (liite 2 ja 3, kuvat 12-13). Lettoinen alue on kooltaan noin 3-4 hehtaaria

Luoteisosan ojitusalueelle tultaessa muuttuu variksenmarjarahkarämeeksi, paikoin vaivaiskoivurämeeksi. Itse ojitusalue on kuivahtanutta rämemuuttumaa, puusto 4-7 m mäntyä ja koivua. Myös osa-alueen itäosan ojitusalue on muuttumaa (liite 2 ja 3, kuvat 14-15).

3 MAISEMA- JA VIRKISTYSARVOT

Maisemakuvaltaan Säilynneva on ojittamattomilta osiltaan luonnontilaisen kaltainen ja maisemaltaan ehyt. Avosuon reunoissa ihmisvaikutus näkyy ojituksina ja tämän seurauksena kuivahtaneina ja puustottuneina muuttumina. Selvitysalueen läntisemmän osa-alueen läpi kulkee metsäautotie. Selvitysalue ei näy yleisille teille.

4 HUOMIONARVOISET ELINYMPÄRISTÖT, UHANALAISET LAJIT JA SUOJELUALUEET

Tiedot uhanalaisista kasvilajeista tarkastettiin Suomen ympäristökeskukselta. Alueelta ei ole tiedossa havaintoja Rassi ym (2001) mukaisista valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaisista tai silmälläpidettävistä kasvilajeista. Maastotyön yhteydessä alueelta löydettiin punakämmekkä (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *incarnata*), joka on alueellisesti uhanalainen (RT) laji.

Selvitysalueella havaittiin lettoisuuteen yltävää lajistoa ja suotyyppeinä rimpilettonevaa ja lettorämettä. Lettoinen alue on kooltaan noin 3-4 hehtaaria ja on ympäriltään ojitettua. Ympäröivien ojitusten reunaojat ovat osaltaan kuivattaneet lettoalueen reunoja ojien läheisyydestä noin 20 m etäisyydellä. Molemmat suotyypit on arvioitu uhanalaisiksi (Aapala ym. 1998) ja ne ovat Lapin läänin eteläpuolella metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Suon läheisyydessä ei sijaitse suojelualueita (ympäristöhallinnon Hertta-tietokanta).

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Säilynnevan selvitysalue koostui kahdesta osa-alueesta, jotka ovat pääosin metsäojitettuja. Läntisen osa-alueen keskellä on ojittamatonta aluetta noin 18 hehtaaria, pääosin rimpinevaa. Ojittamattomat alueet olivat mesotrofiaan yltäviä rimpinevoja sekä osin rimpilettonevaa. Nevojen reuna-alueet olivat mesotrofisia lyhytkorsinevoja ja –nevarämeitä, tupasvillarämeitä, laikuttaisia suursaranevoja sekä paikoin lettorämettä. Noin 3-4 hehtaarin kokoinen lettokohde on ympäriltään ojitettu ja reunaojien kuivattava vaikutus näkyi noin 20 m etäisyydelle ojien ympäristössä. Rimpilettoneva ja lettoräme ovat Lapin läänin eteläpuolella metsälain tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Selvitysalueelta löytyi yksi alueellisesti uhanalaiseksi luokiteltu putkilokasvilaji. Ojitetut alueet ovat pääosin kuivahtaneita ja puustottuneita muuttumia.

Ojittamattomat rimpialueet ovat maisemallisesti ehyitä ja luonnontilaisen kaltaisia. Avosuon reunoissa ihmisvaikutus näkyy ojituksina ja tämän seurauksena kuivahtaneina ja puustottuneina muuttumina. Selvitysalueen läntisemmän osa-alueen läpi kulkee metsäautotie. Selvitysalue ei näy yleisille teille.

6 KIRJALLISUUS

Aapala, K. , Heikkilä. R ja Lindholm, T (1998). Suoluonnon monipuolisuuden turvaaminen. Teoksessa Vasander, H. (toim). Suomen suot. Suoseura ry.

Eurola, Seppo (1999). Kasvipeitteemme alueellisuus. Oulanka Reports 22. Oulanka biological station. University of Oulu.

Eurola, S., Huttunen, A. ja Kukko-oja, K. (1995). Suokasvillisuusopas. Oulanka Reports 14. Oulanka biological station. University of Oulu.

Kalliola, Reino (1973). Suomen kasvimaantiede. WSOY, Porvoo.

Turveteollisuusliitto ry (2002). Turvetuotannon ympäristövaikutusten arviointi. ohjeita turvetuotannon luonto- ja naapurussuhdevaikutusten arvioimiseksi. Jyväskylä.

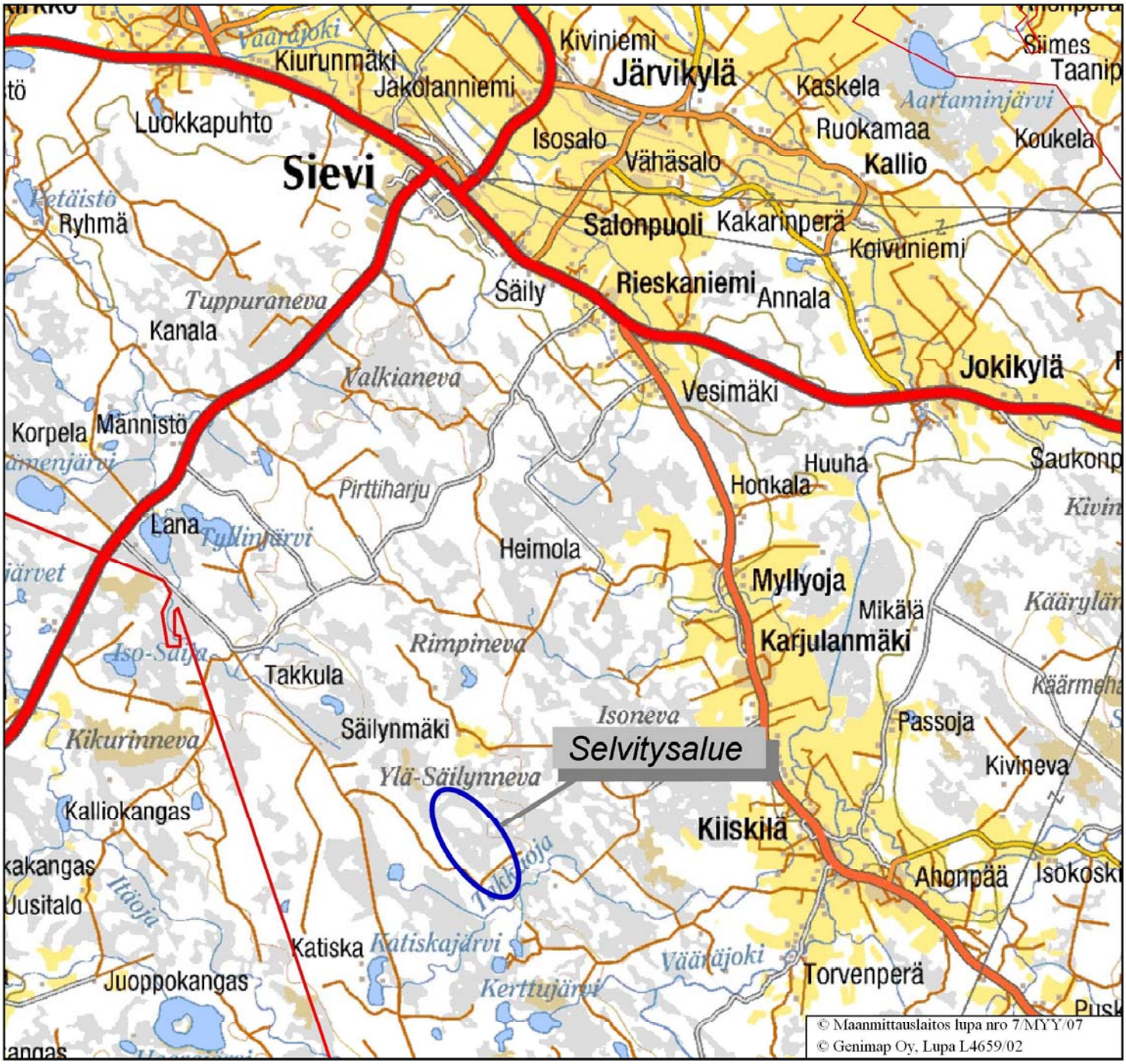

Mittakaava 1:100000

0 10 km

Koordinaattijärjestelmä: KKJ-yk

Nurkkapisteen koordinaatit: 7076406:3370736 - 7094706:3390136

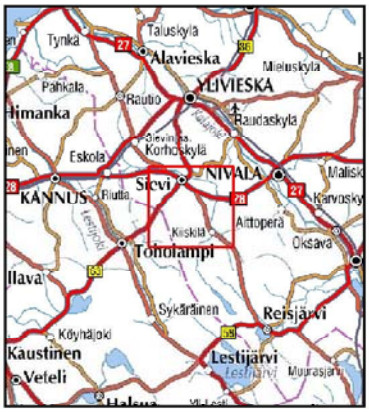

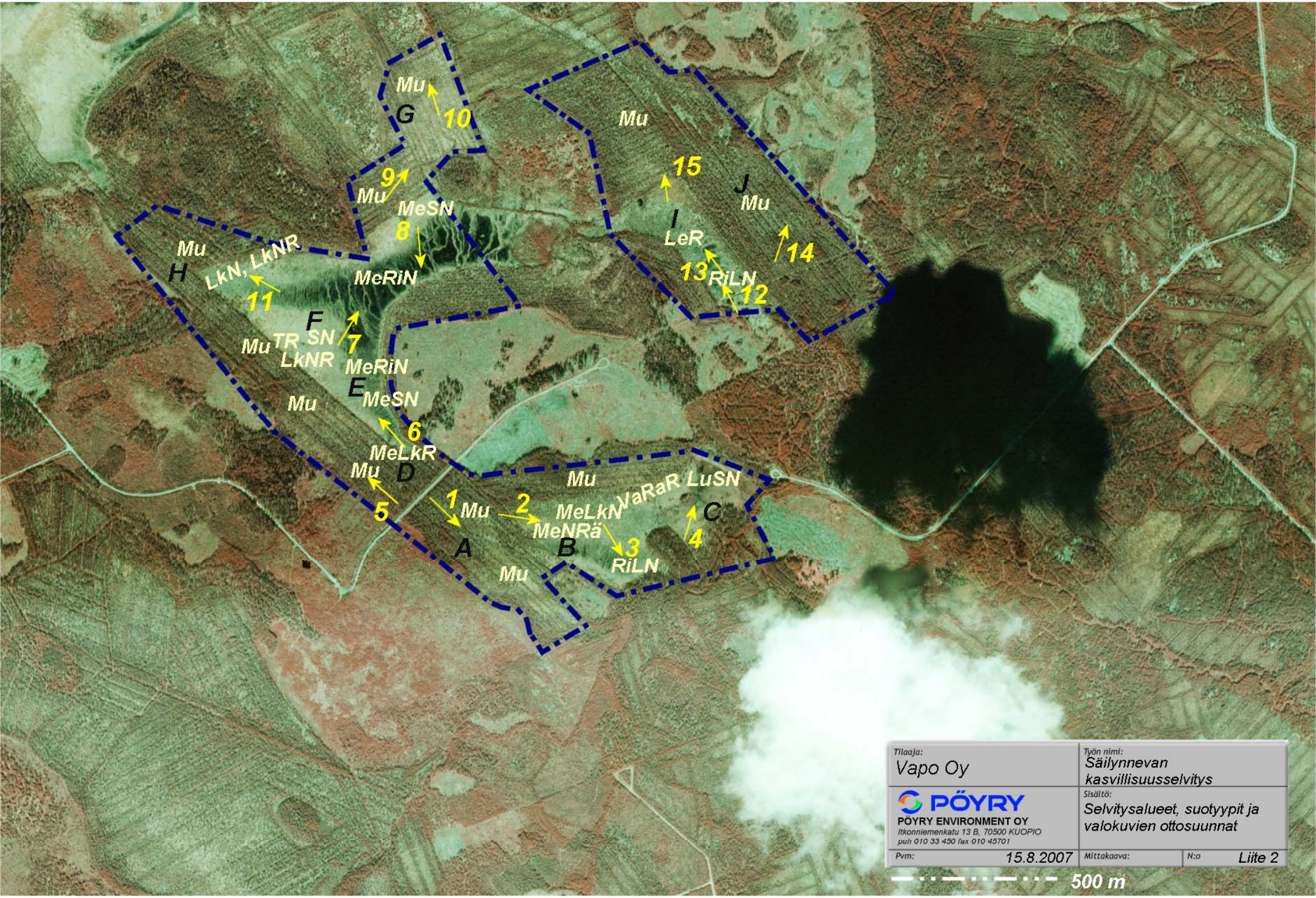

Tilaaja: Vapo Oy	Työn nimi: Säilynnevan kasvillisuusselvitys
PÖYRY ENVIRONMENT OY Itkonniemenkatu 13 B, 70500 KUOPIO puh 010 33 450 fax 010 45701	Sisältö: Selvitysalueet, suotyypit ja valokuvien ottosuunnat
Pvm: 15.8.2007	Mittakaava: N:o Liite 2

Valokuvia selvitysalueelta

Kuva 1. Kuivahtanutta rämemuuttumaa.

Kuva 2. Avosuon reunan mesotrofista rämettä.

Kuva 3. Avosuon keskiosissa lajisto ilmentää lettoisuutta.

Kuva 4. Lyhytkorsinevan ja suursaranevan mosaiikkia.

Kuva 5. Rämemuuttumaa.

Kuva 6. Mesotrofista rimpinevaa.

Kuva 7. Maisemaltaan ehyttä rimpinevaa.

Kuva 8. Rimpinevan reunustat ovat yleisesti suur-saraista nevaa.

Kuva 9. Muuttumissa juolukka ja vaivaiskoivu run-sastuvat.

Kuva 10. Pohjoisosan ojitusalueen muuttumaa.

Kuva 11. Pohjoisosassaan rimpineva vaihettuu lyhytkortiseksi nevarämeeksi.

Kuva 12. Selvitysalueen itäisen osa-alueen letto-rämettä.

Kuva 13. Rämereunaisia pieniä rimpilampareita.

Kuva 14. Kuivahtanutta ja rahkaista muuttumaa.

Kuva 15. Alueen itäosan muuttumaa.

Putkilokasveja

Andromeda polifolia suokukka
Betula nana vaivaiskoivu
Betula pubescens hieskoivu
Calluna vulgaris kanerva
Carex dioica äimäsara
Carex lasiocarpa jouhisara
Carex limosa mutasara
Carex pauciflora rahkasara
Carex rostrata pullosara
Chamaedaphne calyculata vaivero
Dactylorhiza incarnata subsp. *incarnata* punakämmekkä
Dactylorhiza maculata maariankämmekkä
Empetrum nigrum variksenmarja
Equisetum fluviatile järvikorte
Eriophorum vaginatum tupasvilla
Juncus stygius rimpivihvilä
Juniperus communis kataja
Ledum palustre suopursu
Menyanthes trifoliata raate
Molinia caerulea siniheinä
Pedicularis palustris luhtakuusio
Phragmites australis järviruoko
Picea abies kuusi
Pinus sylvestris mänty
Rhynchospora alba valkopiirtoheinä
Rubus chamaemorus hilla
Selaginella selaginoides mähkä
Scheuzeria palustris leväkkö
Trichophorum cespitosum tupasluikka
Utricularia intermedia rimpivesiherne
Vaccinium myrtillus mustikka
Vaccinium oxycoccos karpalo
Vaccinium uliginosum juolukka
Vaccinium vitis-idaea puolukka

Sammalia ja jäkäliä

Loeskypnum badium kultasirppisammal
Polytrichum commune korpikarhunsammal
Polytrichum strictum rämekarhunsammal
Sphagnum angustifolium jokasuonrahkasammal
Sphagnum cuspidata -ryhmä kuljurahkasammalet
Sphagnum fuscum ruskorahkasammal
Sphagnum magellanicum punarahkasammal
Sphagnum papillosum kalvakkarahkasammal
Sphagnum riparium haprarahkasammal
Warnstorfia exannulata hetesirppisammal
Cladina arbuscula valkoporonjäkälä
Cladina rangiferina harmaaporonjäkälä
Cladina stellaris palleroporonjäkälä
Cladonia sp. torvijäkälä